

แนวทาง

การพัฒนารายวิชาเลือกของสถานศึกษา

ตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิ

ตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567

กองทุน

กองมาตรฐานและส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิ

กรมส่งเสริมการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารวิชาการที่ กว 03/2569

แนวทางการพัฒนารายวิชาเลือกของสถานศึกษา

ตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิ
ตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567

 <http://pattana.dole.go.th/>

 nfepattana

กองมาตรฐานและส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิ
กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ
เอกสารวิชาการที่ กว 03/2569

คำนำ

เอกสาร “แนวทางการพัฒนารายวิชาเลือกของสถานศึกษา ตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิ ตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567” ฉบับนี้ จัดทำขึ้นภายใต้กรอบพระราชบัญญัติส่งเสริม การเรียนรู้ พุทธศักราช 2566 ซึ่งกำหนดให้การจัดการเรียนรู้ของประเทศต้องมีความยืดหยุ่น เปิดโอกาส และตอบสนองต่อความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียนในทุกช่วงวัย โดยมุ่งยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับบริบทของสังคม เศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21

หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567 เป็นหลักสูตร อิงสมรรถนะที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิต การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ อันเป็นกลไกสำคัญ ในการพัฒนาคนไทยให้มีศักยภาพในการดำรงชีวิตและแข่งขันได้ในโลกยุคใหม่ในการขับเคลื่อนหลักสูตรดังกล่าว “รายวิชาเลือก” มีบทบาทสำคัญในฐานะกลไกเชิงยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาในการออกแบบการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน รวมทั้งเชื่อมโยงกับบริบทของชุมชน สังคม และความต้องการกำลังคนของประเทศ กรมส่งเสริมการเรียนรู้จึงกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งสามารถพัฒนา และบริหารจัดการรายวิชาเลือกได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพ และอยู่บนมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ ภายใต้กรอบแนวคิดที่ยืดหยุ่นและเอื้อต่อการพัฒนาในบริบทของแต่ละพื้นที่

เอกสารฉบับนี้จึงกำหนดกรอบแนวคิด แนวทาง และกระบวนการพัฒนารายวิชาเลือกอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมตั้งแต่บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์และออกแบบรายวิชาเลือก การนำไปใช้ ตลอดจนการติดตามและประเมินผล เพื่อให้หน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดสามารถนำไปใช้เป็นแนวทาง ในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลในทางปฏิบัติ

กรมส่งเสริมการเรียนรู้มุ่งให้เอกสารฉบับนี้เป็นทั้งกรอบนโยบายและเครื่องมือปฏิบัติสำหรับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ในการร่วมกันพัฒนารายวิชาเลือกให้มีคุณภาพ ทันสมัย และตอบโจทย์ผู้เรียนอย่างแท้จริง อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพผู้เรียน การพัฒนากำลังคน ของประเทศ และการขับเคลื่อนการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมรายวิชาเลือกจึงมิใช่เพียงทางเลือก ของผู้เรียน หากแต่เป็นกลไกสำคัญของประเทศในการพัฒนาคนให้สอดคล้องกับอนาคต และเป็นรากฐาน ของการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน

(นางเกศทิพย์ ศุภวานิช)

อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

มีนาคม 2569

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ

1.1	ความเป็นมา	1
1.2	หลักการการพัฒนารายวิชาเลือก	2
1.3	วัตถุประสงค์	3
1.4	ขอบเขตเนื้อหา	3
1.5	กลุ่มเป้าหมาย	3
1.6	ประโยชน์ที่ได้รับ	4
1.7	นิยามศัพท์	4

บทที่ 2 บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.1	กรมส่งเสริมการเรียนรู้	6
2.2	สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาค	6
2.3	สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร	6
2.4	ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต หรือหน่วยจัดการเรียนรู้อื่น	7

บทที่ 3 กระบวนการพัฒนารายวิชาเลือก

3.1	การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดรายวิชาเลือก	8
3.2	การออกแบบรายวิชาเลือกและการจัดทำเอกสารรายวิชาเลือก	10
3.2.1	การกำหนดชื่อรายวิชาเลือกและการกำหนดจำนวนหน่วยกิต	10
3.2.2	การกำหนดสมรรถนะเฉพาะและสมรรถนะรายวิชา	10
3.2.3	การศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับรายวิชาเลือก	11
3.2.4	การพัฒนาเนื้อหา การกำหนดหัวเรื่อง สมรรถนะย่อย และจำนวนชั่วโมง	12
3.2.5	การจัดประสบการณ์การเรียนรู้	17
3.2.6	การวัดและประเมินผล	18
3.2.7	การจัดทำเอกสารรายวิชาเลือก	20
3.2.8	การตรวจสอบคุณภาพรายวิชาเลือก	26

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 การขออนุมัติรายวิชาเลือกและการอนุมัติใช้รายวิชาเลือก	31
3.3.1 การขออนุมัติรายวิชาเลือก	31
3.3.2 การอนุมัติใช้รายวิชาเลือก	33
บทที่ 4 การนำรายวิชาเลือกไปใช้ การติดตาม และการประเมินผลการใช้รายวิชาเลือก	34
4.1 การนำรายวิชาเลือกไปใช้	34
4.1.1 การเตรียมการใช้รายวิชาเลือก	34
4.1.2 การใช้รายวิชาเลือก	34
4.1.3 การนิเทศ ติดตามและประเมินผล	34
4.1.4 การปรับปรุง แก้ไขและพัฒนา	35
4.2 การติดตามประเมินผลการใช้รายวิชาเลือก	35
บรรณานุกรม	39
ภาคผนวก	
รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม	41
คณะผู้จัดทำ	43

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

ด้วยบริบทของการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เศรษฐกิจ และสังคม ประกอบกับการประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พุทธศักราช 2566 และการปรับโครงสร้างหน่วยงานเป็นกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งผลให้การจัดการศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวทางเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนที่มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

หลักสูตรการศึกษาอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรอิงมาตรฐาน (Standard-Based Curriculum) ที่ได้รับการพัฒนาและนำมาใช้เป็นระยะเวลา 16 ปี (พ.ศ. 2551–2567) ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยกำหนดสาระการเรียนรู้จำนวน 5 สาระ จากผลการประเมินหลักสูตรดังกล่าว พบข้อจำกัดในด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ดังนี้ โครงสร้างของหลักสูตรไม่ยืดหยุ่นในด้านสาระการเรียนรู้ มีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้กว้างเกินไป และไม่มี ความชัดเจน ส่งผลให้ไม่สามารถนำมาตรฐานการเรียนรู้ไปใช้ในการกำหนดตัวชี้วัดในแต่ละสาระการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังทำให้เกิดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาในแต่ละระดับการศึกษา รวมถึงมีรายวิชาเป็นจำนวนมาก ทั้งรายวิชาบังคับ รายวิชาเลือกบังคับ และรายวิชาเลือกเสรี ซึ่งบางรายวิชาไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนที่ต้องการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือพัฒนาคุณภาพชีวิต (รุ่งอรุณ ไสยโสภณ, 2564, หน้า 329)

กรมส่งเสริมการเรียนรู้จึงได้จัดทำและพัฒนาหลักสูตรใหม่ ชื่อว่า “หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567” ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 โดยในมาตรา 11 กำหนดว่า “การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับมีเป้าหมายเพื่อจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้ซึ่งอยู่ในวัยเรียนแต่ไม่ได้รับการศึกษาในสถานศึกษา หรือผู้ซึ่งพ้นวัยที่จะศึกษาในสถานศึกษา หรืออยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกลหรือทุรกันดาร หรือไม่มีหน่วยงานอื่นใดไปดำเนินการ เพื่อให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานตลอดจนส่งเสริม สนับสนุน เพื่อให้ได้รับการศึกษาสูงกว่าระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามศักยภาพของผู้เรียน” หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567 เป็นหลักสูตรอิงสมรรถนะ (Competency-Based Curriculum) ซึ่งได้มีการประกาศใช้เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2568 โดยมุ่งพัฒนาประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน รวมถึงประชากรวัยแรงงาน ให้มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ที่มีการแข่งขันอย่างเสรีและไร้พรมแดน เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถพึ่งตนเอง เป็นพลเมืองที่ดีของชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตอบใจยุทธศาสตร์พัฒนาแห่งอนาคตที่ยึดหลักความเสมอภาค ความเท่าเทียม และความยืดหยุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงชีวิต รวมทั้งยอมรับให้มีการเทียบโอนผลการเรียน การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัดและพัฒนาการศึกษา (กรมส่งเสริมการเรียนรู้, 2567, หน้า 2)

โครงสร้างหลักสูตรดังกล่าวกำหนดสาระการเรียนรู้ 8 สาระ ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีดิจิทัล การงานอาชีพ สุขภาวะและศิลปะ และสังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ และหน้าที่พลเมือง ครอบคลุมทั้ง 3 ระดับการศึกษา คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยกำหนดรายวิชาบังคับจำนวน 8 รายวิชา และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาสามารถพัฒนารายวิชาเลือกได้ในทุกสาระการเรียนรู้ ทั้งจากที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด สถานศึกษาจัดทำ หรือจากหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความต้องการและความจำเป็นของสังคม (กรมส่งเสริมการเรียนรู้, 2568, หน้า 11)

ทั้งนี้ เพื่อให้การพัฒนารายวิชาเลือกของสถานศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีคุณภาพ และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร ตลอดจนสามารถนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน กรมส่งเสริมการเรียนรู้จึงได้จัดทำ “แนวทางการพัฒนารายวิชาเลือกของสถานศึกษาตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567” เพื่อเป็นกรอบแนวคิดและแนวปฏิบัติสำหรับผู้เกี่ยวข้องในการออกแบบและพัฒนารายวิชาเลือกให้มีความหลากหลาย ทันสมัย และตอบสนองต่อการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนอย่างแท้จริง

1.2 หลักการการพัฒนารายวิชาเลือก

การพัฒนารายวิชาเลือกของสถานศึกษาตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567 ยึดหลักการสำคัญ ดังนี้

1.2.1 หลักความสอดคล้องตามหลักสูตร รายวิชาเลือกที่พัฒนาขึ้นต้องสอดคล้องกับจุดหมายโครงสร้าง และเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1.2.2 หลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การออกแบบรายวิชาเลือกต้องอิงจากความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียน รวมทั้งการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ การศึกษาต่อหรือการพัฒนาคุณภาพชีวิต

1.2.3 หลักการเชื่อมโยงกับบริบท เนื้อหา สาระ และกิจกรรมการเรียนรู้ต้องสามารถเชื่อมโยงและนำไปประยุกต์ใช้กับบริบทของชุมชน ท้องถิ่น และสังคม รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อม

1.2.4 หลักความยืดหยุ่นและความหลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้อย่างอิสระและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ ตามความแตกต่างของผู้เรียนรายบุคคล และความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่าง ๆ

1.2.5 หลักการเน้นสมรรถนะ การออกแบบการเรียนรู้มุ่งเน้นการปฏิบัติจริง การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ และการวัดประเมินผลที่สะท้อนถึงการบรรลุสมรรถนะที่กำหนดในรายวิชา

1.3 วัตถุประสงค์

แนวทางการพัฒนารายวิชาเลือกของสถานศึกษา ตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567 มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.3.1 เพื่อเป็นกรอบและแนวทางปฏิบัติ ในการออกแบบ จัดทำ และพัฒนารายวิชาเลือกของสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567

1.3.2 เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการ แนวคิด และขั้นตอน การพัฒนารายวิชาเลือกที่เน้นการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน

1.3.3 เพื่อกระตุ้นให้เกิดการสร้างหลากหลายและนวัตกรรม ในการจัดการเรียนรู้อย่างเลือก ที่สอดคล้องกับบริบททางสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงมิติต่าง ๆ

1.3.4 เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐาน รายวิชาเลือกของสถานศึกษา ตามหลักสูตรส่งเสริม การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567 ให้สามารถตอบสนองความต้องการ ของผู้เรียนและการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ขอบเขตเนื้อหา

แนวทางการพัฒนารายวิชาเลือกของสถานศึกษา ตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567 ประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญ ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึงความเป็นมา หลักการ วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย ประโยชน์ที่ได้รับ และนิยามศัพท์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

บทที่ 2 บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ สถาบัน ส่งเสริมการเรียนรู้ภาค สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ระดับอำเภอ/เขต ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล/แขวง หรือหน่วยจัดการเรียนรู้อื่น หรือภาคีเครือข่าย เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน สถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

บทที่ 3 กระบวนการพัฒนารายวิชาเลือก กล่าวถึงการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดรายวิชาเลือก การออกแบบรายวิชาเลือกและการจัดทำเอกสารรายวิชาเลือก การออกรหัสรายวิชาเลือก และการขออนุมัติ รายวิชาเลือก เพื่อให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้ ในการพัฒนารายวิชาเลือกได้จริง

บทที่ 4 การนำรายวิชาเลือกไปใช้ และการติดตาม ประเมินผลการใช้รายวิชาเลือก กล่าวถึงการนำรายวิชา เลือกไปใช้ และการติดตาม ประเมินผลการใช้รายวิชาเลือก เพื่อให้มีข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนารายวิชาเลือก ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นยิ่งขึ้น

1.5 กลุ่มเป้าหมาย

1.5.1 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรของหน่วยงาน สถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง กับ การพัฒนารายวิชาเลือกของสถานศึกษา ตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567

1.5.2 ภาคีเครือข่ายที่ร่วมดำเนินการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.6.1 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรของหน่วยงาน สถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการศึกษามีเครื่องมือและแนวทางที่ชัดเจน สามารถนำไปใช้พัฒนารายวิชาเลือกได้อย่างถูกต้องและมีคุณภาพ

1.6.2 สถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการศึกษามีรายวิชาเลือกที่มีความหลากหลาย มีคุณภาพตามหลักสูตรส่งเสริมการศึกษารัฐเพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567 และสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน และสภาวการณ์สังคมที่เปลี่ยนแปลง

1.6.3 ผู้เรียนได้รับโอกาสในการเรียนรู้ในสิ่งที่สนใจ ถนัด หรือจำเป็นต่อการประกอบอาชีพอย่างแท้จริง และได้รับการพัฒนาสมรรถนะที่ตอบโจทย์ต่อการดำรงชีวิต การแข่งขันในตลาดแรงงาน รวมทั้งการเป็นพลเมืองที่ดีในสังคมยุคใหม่

1.7 นิยามศัพท์

หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567 หมายถึง หลักสูตรของกรมส่งเสริมการศึกษารัฐที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนระดับพื้นฐานให้มีความตระหนักรู้ในตนเอง มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นเพื่อการประกอบอาชีพ และการปฏิบัติงาน เชื่อมโยงกับโลกการทำงานในอนาคตเพื่อการดำรงชีวิต รวมถึงการเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณค่า และเป็นพลังของสังคม

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567

สมรรถนะ (Competency) หมายถึง ความสามารถที่คาดหวังของผู้เรียน โดยผู้เรียนนำความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะที่ได้จากการเรียนรู้และที่มีอยู่เดิมในตนเอง นำไปสู่การปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องได้สำเร็จ ซึ่งหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567 ได้กำหนดสมรรถนะหลัก (Core Competency) สมรรถนะเฉพาะ (Specific Competency) สมรรถนะรายวิชา (Course Performance) และสมรรถนะย่อย (Sub - Competency)

สมรรถนะหลัก (Core Competency) หมายถึง ความสามารถหลักของผู้เรียนที่เกิดจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567 ทั้ง 3 ระดับการศึกษา คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยกำหนดสมรรถนะหลักไว้ 4 สมรรถนะ ได้แก่ การคิดเป็น การจัดการตนเอง การสื่อสาร และความเป็นพลเมือง

สมรรถนะเฉพาะ (Specific Competency) หมายถึง ความสามารถที่คาดหวังของผู้เรียนที่หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567 กำหนดให้มีความแตกต่างตามระดับการศึกษา โดยเป็นความสามารถเฉพาะตามสมรรถนะหลักแต่ละสมรรถนะหลัก จำนวน 21 สมรรถนะ ดังนี้

1. การคิดเป็น มี 4 สมรรถนะเฉพาะ คือ 1) การคิดแก้ปัญหา 2) การแสวงหาข้อมูลและรวบรวมข้อมูล 3) การเลือกใช้ข้อมูล และ 4) การตัดสินใจและสำนึกรับผิดชอบ

2. การสื่อสาร มี 4 สมรรถนะเฉพาะ คือ 1) การใช้คำพูด การฟัง การอ่าน การเขียนที่แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดอย่างเหมาะสม 2) การใช้ท่าทางแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดอย่างเหมาะสม

3) การเจรจาต่อรอง เพื่อขจัดปัญหาความขัดแย้ง และ 4) การเลือกใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารอย่างรู้เท่าทัน

3. การจัดการตนเอง มี 7 สมรรถนะเฉพาะ คือ 1) การรู้จักและดูแลตนเอง 2) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) การเห็นช่องทางการประกอบอาชีพหรือพัฒนาอาชีพ 4) การใช้เทคโนโลยี 5) การอยู่ร่วมกับผู้อื่น 6) การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต และ 7) การมีทักษะชีวิต

4. ความเป็นพลเมือง มี 6 สมรรถนะเฉพาะ คือ 1) ความเป็นพลเมืองไทย 2) ปฏิบัติตนในการเป็นพลเมืองที่ดีของชุมชน สังคมโลก 3) ปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันในสังคมที่แตกต่างหลากหลาย 4) มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5) จิตอาสา และ 6) ความเป็นพลเมืองประชาธิปไตย

สมรรถนะรายวิชา (Course Performance) หมายถึง สมรรถนะย่อย ที่จำแนกตามรายวิชา เลือกตามสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร

สมรรถนะย่อย (Sub - Competency) หมายถึง ความสามารถที่คาดหวังที่จำแนกตามเนื้อหา ในแต่ละรายวิชาเลือกตามสาระการเรียนรู้ และระดับการศึกษา

รายวิชาเลือก หมายถึง รายวิชาตามสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้น เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ตามความต้องการ ความถนัด ความจำเป็นกับการนำไปใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตหรือเพื่อศึกษาต่อของผู้เรียน

หน่วยจัดการเรียนรู้ หมายถึง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต ศูนย์การเรียนรู้ ระดับตำบล/แขวง ศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ ศูนย์หรือสถาบันการเรียนรู้เฉพาะด้านหรือเฉพาะกิจการ หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้

ภาคีเครือข่าย หมายถึง หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน ชุมชน ครอบครัว สถาบันทางศาสนา และบุคคลอื่นใดที่ประสงค์จะจัด ร่วมจัด ส่งเสริมหรือสนับสนุนการดำเนินงาน ของสถานศึกษา และมีส่วนร่วมในการพัฒนารายวิชาเลือกตามบริบทของสถานศึกษา

บทที่ 2

บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนารายวิชาเลือกของสถานศึกษา ตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567 ของสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ จึงกำหนดให้หน่วยงาน และหน่วยจัดการเรียนรู้ มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

2.1 กรมส่งเสริมการเรียนรู้

ให้กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งเสริม สนับสนุน กำกับและติดตามการพัฒนารายวิชาเลือก ดังนี้

2.1.1 ดำเนินการจัดทำและพัฒนาเอกสารแนวทางการพัฒนารายวิชาเลือก ตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567

2.1.2 พัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัล หรือคลังข้อมูล สำหรับรวบรวม วิเคราะห์ และเผยแพร่รายวิชาเลือก ในภาพรวมของกรมส่งเสริมการเรียนรู้

2.1.3 พัฒนาบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนารายวิชาเลือก

2.1.4 ให้คำแนะนำ ปรีกษา และช่วยเหลือเกี่ยวกับการพัฒนารายวิชาเลือกให้กับสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร และหน่วยจัดการเรียนรู้

2.1.5 กำหนดปฏิทินในการพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้องของรายวิชาเลือกที่หน่วยจัดการเรียนรู้ พัฒนาขึ้น

2.1.6 ดำเนินการออกรหัสรายวิชาเลือก และบันทึกข้อมูลในโปรแกรม DOLE Learner Data Platform (LD)

2.1.7 กำกับและติดตามการพัฒนารายวิชาเลือกของหน่วยจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

2.2 สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาค

ให้สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาค ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนารายวิชาเลือก ดังนี้

2.2.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร ด้านการพัฒนารายวิชาเลือก

2.2.2 ส่งเสริม สนับสนุน วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการพัฒนารายวิชาเลือก และสื่อประกอบการเรียนรู้

2.2.3 ติดตามและประเมินผลการใช้รายวิชาเลือก

2.2.4 ปฏิบัติงานอื่น ตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด

2.3 สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร

ให้สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการพัฒนารายวิชาเลือก ดังนี้

2.3.1 ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการพัฒนารายวิชาเลือกของสถานศึกษา

2.3.2 พัฒนาบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องด้านการพัฒนารายวิชาเลือก

- 2.3.3 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณารายวิชาเลือกที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น
- 2.3.4 แจ้งสถานศึกษาดำเนินการปรับปรุง แก้ไข กรณีรายวิชาเลือกไม่ครบถ้วนถูกต้อง
- 2.3.5 เสนอรายวิชาเลือกที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณารายวิชาเลือก ต่อกรมส่งเสริมการเรียนรู้
- 2.3.6 แจ้งสถานศึกษาให้นำรายวิชาเลือกไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ กรณีกรมส่งเสริมการเรียนรู้ออกรหัสรายวิชาเลือกแล้ว
- 2.3.7 กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้รายวิชาเลือกของสถานศึกษา

2.4 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต หรือหน่วยจัดการเรียนรู้อื่น

ให้ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต หรือหน่วยจัดการเรียนรู้อื่น ดำเนินการ ดังนี้

- 2.4.1 แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนารายวิชาเลือก ประกอบด้วย

1) ผู้บริหารสถานศึกษา	ประธานกรรมการ
2) ผู้ที่มีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร/รายวิชาเลือก	กรรมการ
3) ผู้ที่มีความรู้ด้านเนื้อหา	กรรมการ
4) ผู้ที่มีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล	กรรมการ
5) ผู้ที่มีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดทำสื่อประกอบการเรียนรู้	กรรมการ
6) ผู้รับผิดชอบงานการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ	กรรมการและเลขานุการ
- 2.4.2 ดำเนินการตามกระบวนการพัฒนารายวิชาเลือก
- 2.4.3 จัดการเรียนรู้ และจัดทำสื่อประกอบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับรายวิชาเลือก
- 2.4.4 นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการนำรายวิชาเลือกไปใช้
- 2.4.5 ทบทวน ปรับปรุง และแก้ไขรายวิชาเลือก

บทที่ 3

กระบวนการพัฒนารายวิชาเลือก

การพัฒนารายวิชาเลือกของสถานศึกษา ตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567 มีความสอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตร ฯ โดยกำหนดให้รายวิชาเลือก มีจำนวนหน่วยกิต ดังนี้ 1. ระดับประถมศึกษา จำนวน 23 หน่วยกิต 2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 23 หน่วยกิต และ 3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 35 หน่วยกิต ทั้งนี้ หน่วยจัดการเรียนรู้ดำเนินการ ตามกระบวนการพัฒนารายวิชาเลือก ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดรายวิชาเลือก

หน่วยจัดการเรียนรู้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะรายวิชาและเนื้อหาที่สอดคล้อง กับหลักสูตร พร้อมทั้งวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคม เพื่อเชื่อมโยง และสรุปความสอดคล้องในการพัฒนารายวิชาเลือก โดยจัดทำในรูปแบบของตารางวิเคราะห์ข้อมูลกำหนด รายวิชาเลือก (ตารางที่ 1) ที่แสดงความสัมพันธ์ของสาระการเรียนรู้ รายวิชาบังคับ สมรรถนะรายวิชา เนื้อหา สภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคม รวมถึงการสรุปความสอดคล้องเพื่อนำไปสู่การจัดทำ รายวิชาเลือก โดยหัวข้อและเนื้อหาของรายวิชาเลือกต้อง ไม่ซ้ำ กับหัวข้อและเนื้อหาในรายวิชาบังคับ

ตารางที่ 1 ตารางวิเคราะห์ข้อมูลกำหนดรายวิชาเลือก

สาระการเรียนรู้..... รายวิชาบังคับ.....		สภาพปัญหา ความต้องการ ของผู้เรียน ชุมชนและสังคม	สรุปความ สอดคล้องนำไปสู่ รายวิชาเลือก
สมรรถนะรายวิชา	หัวข้อ/เนื้อหา		

**ตัวอย่าง ตารางวิเคราะห์ข้อมูลกำหนดรายวิชาเลือก
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย**

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ และหน้าที่พลเมือง รายวิชาสังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ และหน้าที่พลเมือง		สภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและสังคม	สรุปความ สอดคล้อง นำไปสู่ รายวิชาเลือก
สมรรถนะรายวิชา	หัวเรื่อง/เนื้อหา		
ปฏิบัติตนเป็น พลเมืองดีของ ชุมชน สังคมภายใต้ รัฐธรรมนูญ	หน้าที่พลเมือง การเมืองการ ปกครอง ในวิถีประชาธิปไตย 1. รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย 1.1 ความเป็นมา 1.2 การเปลี่ยนแปลงของ รัฐธรรมนูญ 1.3 บทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญ ฉบับปัจจุบัน (ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ฐานะของประเทศใน สังคมโลก) 2. บทบาทหน้าที่องค์กร ตามรัฐธรรมนูญและ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ 3. หลักสิทธิมนุษยชนและ บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ของคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ 4. หลักธรรมาภิบาล 4.1 นิติธรรม 4.2 คุณธรรม 4.3 ความโปร่งใส 4.4 ความคุ้มค่า 4.5 ความรับผิดชอบ 4.6 การมีส่วนร่วม	1. การทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ ยังคงเป็นปัญหาเรื้อรังที่บ่อน ทำลายเศรษฐกิจ ความเชื่อมั่น การทุจริตในปัจจุบันมีความ ซับซ้อนมากขึ้น ทั้งระดับ ปฏิบัติการ รวมถึงการทุจริต ในรูปแบบใหม่ ๆ เช่น การใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล 2. การแก้ไขปัญหาการทุจริตและ การสร้างค่านิยมที่ถูกต้องต้อง อาศัยการมีส่วนร่วมของคน ทุกช่วงวัย ไม่ใช่แค่ผู้ใหญ่เท่านั้น 3. ความไม่โปร่งใสในการทำงาน ของภาครัฐและเอกชน รวมถึง การขาดความรับผิดชอบของ ผู้มีอำนาจเป็นช่องทางให้เกิด การทุจริตและสร้างความไม่เป็น ธรรม 4. สังคมโลกยุคใหม่และทุนนิยม ทำให้เกิดค่านิยมการบริโภคที่ ฟุ่มเฟือย การแสวงหาความมั่งคั่ง อย่างไม่ยั่งยืน และการขาดความ พอใจในสิ่งที่ตนมี ซึ่งเป็น รากฐาน ที่นำไปสู่การทุจริตและ การเอารัดเอาเปรียบ	รายวิชา ด้านทุจริตศึกษา จิตพอเพียง สร้างสังคม ใสสะอาด 3

ที่มา : สาระการเรียนรู้ หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2567 (เอกสารวิชาการที่ กว 29/2568) หน้า 312 - 313

3.2 การออกแบบรายวิชาเลือกและการจัดทำเอกสารรายวิชาเลือก

หน่วยจัดการเรียนรู้ ดำเนินการออกแบบรายวิชาเลือกและการจัดทำเอกสารรายวิชาเลือก โดยสังเคราะห์ ข้อมูลจากตารางวิเคราะห์ข้อมูลกำหนดรายวิชาเลือก เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดชื่อรายวิชาเลือก และการกำหนดจำนวนหน่วยกิต การกำหนดสมรรถนะเฉพาะและสมรรถนะรายวิชา การศึกษาและฝึกทักษะ เกี่ยวกับรายวิชาเลือก การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การกำหนดหัวเรื่อง ตัวชี้วัด/ สมรรถนะย่อย เนื้อหา และจำนวนชั่วโมง การจัดทำเอกสารรายวิชาเลือก และการตรวจสอบคุณภาพรายวิชา เลือก ตามรายละเอียด ดังนี้

3.2.1 การกำหนดชื่อรายวิชาเลือกและการกำหนดจำนวนหน่วยกิต

1) การกำหนดชื่อรายวิชาเลือก ควรมีความชัดเจน สื่อถึงเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้และขอบเขต ของรายวิชาเลือก มีความกระชับ และน่าสนใจ พร้อมทั้งสอดคล้องกับสมรรถนะรายวิชาเลือกที่หน่วยจัดการ เรียนรู้พัฒนาขึ้น

2) การกำหนดจำนวนหน่วยกิต ควรวิเคราะห์เนื้อหาให้มีความครอบคลุม ครบตามสมรรถนะ รายวิชา เพื่อใช้ในการกำหนดจำนวนชั่วโมงและจำนวนหน่วยกิตให้เหมาะสม ซึ่งเวลาที่ใช้ในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ให้บรรลุสมรรถนะรายวิชา เทียบเวลา 40 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต โดยรายวิชา เลือกที่หน่วยจัดการเรียนรู้พัฒนาขึ้น ต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต (เทียบเวลา 120 ชั่วโมง) ต่อ 1 รายวิชา

3.2.2 การกำหนดสมรรถนะเฉพาะและสมรรถนะรายวิชา

1) การกำหนดสมรรถนะเฉพาะ ให้ใช้สมรรถนะเฉพาะของสาระการเรียนรู้ ในแต่ละระดับ การศึกษา ที่มาจากหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567

ตัวอย่าง การกำหนดสมรรถนะเฉพาะ

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ และหน้าที่พลเมือง ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

สมรรถนะเฉพาะ

ข้อ 3. นำความรู้ไปใช้เพื่อตัดสินใจแก้ปัญหา การอยู่ร่วมกับผู้อื่น

ข้อ 4. มีจิตอาสาและสามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีของชุมชน สังคมและโลก อยู่ร่วมกัน

ในสังคมที่แตกต่างหลากหลาย ตลอดทั้งเป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม เห็นคุณค่าตัดสินใจ
สำนึกรับผิดชอบต่อการสืบทอดศาสนา วัฒนธรรมและประเพณีของประเทศในโลก

ที่มา : สาระการเรียนรู้ หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567 (เอกสารวิชาการที่ กว 29/2568) หน้า 283

2) การกำหนดสมรรถนะรายวิชา ควรระบุพฤติกรรมที่เป็นความสามารถของผู้เรียน ที่สะท้อนถึง ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิด หลังจากการเรียนรู้ในรายวิชาเหล่านั้น และนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม

ตัวอย่าง การกำหนดสมรรถนะรายวิชา

สมรรถนะรายวิชา

ศึกษาทำความเข้าใจแนวคิดประชาธิปไตยและหลักการพัฒนาสังคม วิเคราะห์ปัญหาการทุจริต ทั้งในประเทศและระดับโลก พัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ วิพากษ์ และจริยธรรมในการดำเนินชีวิต อีกทั้งเสริมสร้างจิตสำนึกพลเมืองที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม และสามารถมีส่วนร่วมในการป้องกัน และต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพผ่านกิจกรรมที่นำไปใช้ในชีวิตจริง

ที่มา : คำอธิบายรายวิชา สค320004 ด้านทุจริตศึกษา จิตพอเพียง สร้างสังคมใสสะอาด 3 (กรมส่งเสริมการเรียนรู้)

3.2.3 การศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับรายวิชาเลือก

การศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับรายวิชาเลือก เป็นการนำเนื้อหาที่กำหนดไว้ในรายวิชาเลือกมา เรียบเรียงในลักษณะเชิงพรรณนา หรือกำหนดเป็นหัวข้อ โดยต้องแสดงให้เห็นโครงสร้าง ทิศทางของการเรียนรู้ เชื่อมโยงสาระสำคัญ และครอบคลุมหัวเรื่องของรายวิชาเลือก รวมทั้งสะท้อนถึงสมรรถนะรายวิชาที่จะเกิดกับ ผู้เรียน

ตัวอย่าง การศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับรายวิชาเลือก

ศึกษาและฝึกทักษะ

1. หลักการพัฒนาสังคมและแนวคิดประชาธิปไตยในบริบทของโลกปัจจุบัน
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริตในระดับประเทศและระดับโลก เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล
3. มีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้หลักคุณธรรมและจริยธรรมเป็นแนวทางดำเนินชีวิต
4. บทบาทของพลเมืองที่ดีและมีส่วนร่วมในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตในสังคม

ที่มา : คำอธิบายรายวิชา สค320004 ด้านทุจริตศึกษา จิตพอเพียง สร้างสังคมใสสะอาด 3 (กรมส่งเสริมการเรียนรู้)

3.2.4 การพัฒนาเนื้อหา การกำหนดหัวเรื่อง สมรรถนะย่อย และจำนวนชั่วโมง

การพัฒนาเนื้อหา เป็นการวิเคราะห์สมรรถนะรายวิชา ออกแบบโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ และคัดเลือกและพัฒนารายละเอียดเนื้อหา ซึ่งสะท้อนถึงคุณลักษณะของผู้เรียนตามสมรรถนะรายวิชา พร้อมทั้งนำไปใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อประกอบการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ซึ่งควรคำนึงถึงหลักการสำคัญดังนี้

- เนื้อหามีสอดคล้องกับสมรรถนะรายวิชา บริบทและความพร้อม คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พร้อมทั้งตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน

- เนื้อหามีมาตรฐาน สามารถใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน การส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจ และท้าทาย รวมทั้งเกิดความคิดสร้างสรรค์และการคิดวิเคราะห์

- เนื้อหาในรายวิชาเลือกต้องไม่ซ้ำกับเนื้อหาวิชาบังคับ แต่ต้องสอดคล้องกับสมรรถนะรายวิชาของรายวิชาบังคับ

การพัฒนาเนื้อหาและการกำหนดหัวเรื่อง มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์สมรรถนะรายวิชา เป็นการพิจารณาเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการพัฒนาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ เพื่อให้สอดคล้องกับสมรรถนะรายวิชาของรายวิชาเลือกที่หน่วยจัดการเรียนรู้พัฒนาขึ้น

- 2) การออกแบบโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ เป็นการพิจารณาข้อมูลจากตารางวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดรายวิชาเลือก (ตารางที่ 1) เพื่อนำมากำหนดโครงสร้างเนื้อหา โดยลำดับการเรียนรู้จากเนื้อหา ง่ายไปยาก หรือจากเนื้อหาพื้นฐานไปสู่เนื้อหาที่มีความซับซ้อน กำหนดหัวเรื่อง และระยะเวลาที่ใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในแต่ละหัวเรื่องให้ชัดเจน

- 3) การคัดเลือกและพัฒนาเนื้อหาในแต่ละเรื่องให้สอดคล้องกับสมรรถนะรายวิชา แล้วจัดทำรายละเอียดเนื้อหาให้ชัดเจน ครอบคลุม และเหมาะสมกับระดับการศึกษาของผู้เรียน โดยจัดทำในรูปแบบของ ตารางวิเคราะห์เพื่อกำหนดเนื้อหาของรายวิชาเลือก (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ตารางวิเคราะห์เพื่อกำหนดเนื้อหาของรายวิชาเลือก

ระดับ .....

สาระการเรียนรู้..... รายวิชาบังคับ		สาระการเรียนรู้..... รายวิชาเลือก.....	
สมรรถนะรายวิชา	หัวเรื่อง/เนื้อหา	สมรรถนะรายวิชา	หัวเรื่อง/เนื้อหา

ตัวอย่าง
ตารางการวิเคราะห์เพื่อกำหนดเนื้อหาของรายวิชาเลือก
ระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย

สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ และหน้าที่พลเมือง รายวิชาบังคับ สังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ และหน้าที่พลเมือง		สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ และหน้าที่พลเมือง รายวิชาเลือก ด้านทฤษฎีศึกษา จิตพอเพียง สร้างสังคมใสสะอาด 3	
สมรรถนะรายวิชา	หัวเรื่อง/เนื้อหา	สมรรถนะรายวิชา	หัวเรื่อง/เนื้อหา
ปฏิบัติตนเป็น พลเมืองดีของ ชุมชน สังคม ภายใต้รัฐธรรมนูญ	หน้าที่พลเมือง การเมืองการปกครอง ในวิถีประชาธิปไตย 1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 1.1 ความเป็นมา 1.2 การเปลี่ยนแปลงของรัฐธรรมนูญ 1.3 บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ฉบับปัจจุบัน (ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ฐานะของประเทศในสังคมโลก) 2. บทบาทหน้าที่องค์กรตามรัฐธรรมนูญและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ 3. หลักสิทธิมนุษยชนและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ 4. หลักธรรมาภิบาล 4.1 นิติธรรม 4.2 คุณธรรม 4.3 ความโปร่งใส 4.4 ความคุ้มค่า 4.5 ความรับผิดชอบ 4.6 การมีส่วนร่วม	ศึกษาทำความเข้าใจแนวคิดประชาธิปไตย และหลักการพัฒนาสังคม วิเคราะห์ปัญหาการทุจริตทั้งในประเทศและระดับโลก พัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ วิพากษ์ และจริยธรรมในการดำเนินชีวิต อีกทั้งเสริมสร้างจิตสำนึกพลเมืองที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม และสามารถมีส่วนร่วมในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพผ่านกิจกรรมที่นำไปใช้ในชีวิตจริง	1. การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม 1.1 ทฤษฎีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวม 1.2 กระบวนการคิดเชิงวิพากษ์และการตัดสินใจเชิงจริยธรรม 1.3 แนวทางการเสริมสร้างความโปร่งใสในภาครัฐและเอกชน 2. ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต 2.1 แนวคิดเรื่องความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต 2.2 การพัฒนาจิตสำนึกและจิตวิญญาณแห่งความซื่อสัตย์ 2.3 บทบาทของสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลในการต่อต้านการทุจริต 3. STRONG: จิตพอเพียงด้านการทุจริต 3.1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการป้องกันการทุจริต 3.2 แนวทางพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมผ่าน

<p>สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ และหน้าที่พลเมือง</p> <p>รายวิชาบังคับ สังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ และหน้าที่พลเมือง</p>		<p>สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ และหน้าที่พลเมือง</p> <p>รายวิชาเลือก ด้านทฤษฎีศึกษา จิตพอเพียง สร้างสังคมใสสะอาด 3</p>	
สมรรถนะรายวิชา	หัวเรื่อง/เนื้อหา	สมรรถนะรายวิชา	หัวเรื่อง/เนื้อหา
			<p>กิจกรรม ในชีวิตประจำวัน</p> <p>3.3 กระบวนการคิด วิเคราะห์เพื่อการพัฒนาสังคม ที่โปร่งใส</p> <p>4. พลเมืองกับความ รับผิดชอบต่อสังคม</p> <p>4.1 แนวคิดพลเมืองที่ดีใน บริบทสังคมโลกยุคใหม่</p> <p>4.2 บทบาทของพลเมือง ต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาล ในภาครัฐและเอกชน</p> <p>4.3 การพัฒนาแนวทาง การป้องกันและแก้ไขปัญหา ทุจริตในสังคม</p> <p>5. กฎหมายและมาตรการ ป้องกันการทุจริต</p> <p>5.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการป้องกันการทุจริต</p> <p>5.2 การบังคับใช้กฎหมาย</p> <p>5.3 การวิเคราะห์จุดอ่อน และแนวทางแก้ไข</p> <p>6. หน่วยงานและองค์กร ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน การทุจริต</p> <p>6.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ป.ป.ช., สตง., ปปป.</p> <p>6.2 บทบาทขององค์กร และภาคประชาชน</p> <p>6.3 การร่วมมือป้องกัน และปราบปรามการทุจริต</p>

ที่มา : คำอธิบายรายวิชา สค320004 ด้านทฤษฎีศึกษา จิตพอเพียง สร้างสังคมใสสะอาด 3 (กรมส่งเสริมการเรียนรู้)

หลังจากกำหนดเนื้อหาและกำหนดหัวเรื่องของรายวิชาเลือกแล้ว จะต้องกำหนดสมรรถนะย่อย และจำนวนชั่วโมงของรายวิชาเลือกที่หน่วยจัดการเรียนรู้พัฒนาขึ้น โดยให้นำหัวเรื่องและเนื้อหามาใส่ไว้ในตารางวิเคราะห์เพื่อกำหนดสมรรถนะย่อย และจำนวนชั่วโมงของรายวิชาเลือก (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ตารางการวิเคราะห์เพื่อกำหนดสมรรถนะย่อย และจำนวนชั่วโมงของรายวิชาเลือก

ที่	หัวเรื่อง	สมรรถนะย่อย	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)

ตัวอย่าง ตารางการวิเคราะห์เพื่อกำหนดสมรรถนะย่อย และจำนวนชั่วโมงของรายวิชาเลือก

ที่	หัวเรื่อง	สมรรถนะย่อย	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม	1. วิเคราะห์สาเหตุของการทุจริตและแนวทางป้องกัน 2. วิเคราะห์กรณีตัวอย่างของการทุจริตในประเทศไทยและต่างประเทศ 3. อธิบายบทบาทของภาครัฐและภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต	1. ทฤษฎีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม 2. กระบวนการคิดเชิงวิพากษ์และการตัดสินใจเชิงจริยธรรม 3. แนวทางการเสริมสร้างความโปร่งใสในภาครัฐและเอกชน	20
2	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต	1. อธิบายหลักจริยธรรมและจิตสำนึกทางสังคมในการต่อต้านการทุจริต 2. วิเคราะห์ผลกระทบของการทุจริตต่อเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง	1. แนวคิดเรื่องความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต 2. การพัฒนาจิตสำนึกและจิตวิญญาณแห่งความซื่อสัตย์ 3. บทบาทของสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล ในการต่อต้านการทุจริต	20

ที่	หัวข้อ	สมรรถนะย่อย	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		3. ศึกษาบทเรียนจากประเทศที่สามารถลดระดับการทุจริต		
3	STRONG: จิตพอเพียงต้านการทุจริต	1. อธิบายหลักเศรษฐกิจพอเพียงในมิติของการบริหารภาครัฐและภาคเอกชน 2. วิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อลดการทุจริต 3. ยกตัวอย่างบุคคลต้นแบบที่ใช้แนวคิดจิตพอเพียงเพื่อต่อต้านการทุจริต	1. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการป้องกันการทุจริต 2. แนวทางพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมผ่านกิจกรรมในชีวิตประจำวัน 3. กระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อการพัฒนาสังคมที่โปร่งใส	20
4	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม	1. อธิบายบทบาทของพลเมืองที่ดีและการมีส่วนร่วมทางสังคม 2. วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมประชาธิปไตยและความรับผิดชอบต่อสังคม 3. เปรียบเทียบระบบพลเมืองและบทบาททางสังคมของประเทศที่มีความโปร่งใสสูง	1. แนวคิดพลเมืองที่ดีในบริบทสังคมโลกยุคใหม่ 2. บทบาทของพลเมืองต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในภาครัฐและเอกชน 3. การพัฒนาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาทุจริตในสังคม	20
5	กฎหมายและมาตรการป้องกันการทุจริต	1. อธิบายหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต 2. บอกแนวทางการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ 3. วิเคราะห์จุดอ่อน	1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต 2. การบังคับใช้กฎหมาย 3. การวิเคราะห์จุดอ่อนและแนวทางแก้ไขการทุจริต	20

ที่	หัวข้อ	สมรรถนะย่อย	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		ของกฎหมายต่อต้านการทุจริต		
6	หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต	1. ระบุหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต 2. อธิบายบทบาทและภารกิจของหน่วยงานเหล่านั้น 3. วิเคราะห์ความร่วมมือระหว่างองค์กรและภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต	1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ป.ป.ช., สตง., ปปง. 2. บทบาทขององค์กรและภาคประชาชน 3. การร่วมมือป้องกันและปราบปรามการทุจริต	20

ที่มา : คำอธิบายรายวิชา สค320004 ด้านทุจริตศึกษา จิตพอเพียง สร้างสังคมใสสะอาด 3 (กรมส่งเสริมการเรียนรู้)

3.2.5 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามสมรรถนะรายวิชา โดยหน่วยจัดการเรียนรู้ดำเนินการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสมรรถนะรายวิชา หัวเรื่อง และเนื้อหาของรายวิชาเลือกที่หน่วยจัดการเรียนรู้พัฒนาขึ้น ซึ่งต้องคำนึงถึงกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Active Learning) เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และนำไปสรุปเป็นองค์ความรู้ที่ต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งกำหนดการใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยีประกอบการเรียนรู้ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

ตัวอย่าง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเอกสารคู่มือ สื่อการเรียนรู้ สื่อออนไลน์ แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และอื่น ๆ ตามหัวข้อที่กำหนด
2. พบกลุ่มและหรือทำกิจกรรมที่ครูออกแบบการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน โดยผ่านระบบ on-site และหรือ on-line เพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มตามประสบการณ์ที่มี
3. ปฏิบัติกิจกรรม เช่น ใบบงาน โครงงาน โครงการ ทำรายงาน บทบาทสมมติ โดยผ่านกระบวนการสำรวจ การทำเวทีประชาคม การสำรวจและวิเคราะห์สภาพชุมชน และหรือเข้าร่วมกิจกรรมอื่น ๆ หรือวิธีการอื่น ๆ ตามความเหมาะสมของหัวข้อที่กำหนด
4. สรุปผลการเรียนรู้ การปฏิบัติใบบงาน โครงงาน โครงการ รายงาน และอื่น ๆ ส่งครูในรูปแบบต่าง ๆ และหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนในกลุ่มหรือผ่านสื่อออนไลน์หรือออฟไลน์

ที่มา : คำอธิบายรายวิชา สค320004 ด้านทฤษฎีศึกษา จิตพอเพียง สร้างสังคมใสสะอาด 3 (กรมส่งเสริมการเรียนรู้)

3.2.6 การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พัฒนาการ และสมรรถนะของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยต้องกำหนดวิธีการ เครื่องมือและเกณฑ์ในการวัดและประเมินผล ให้ชัดเจน ครอบคลุมการวัดและประเมินผลทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อให้เห็นทิศทางการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนที่สอดคล้องกับสมรรถนะรายวิชา และสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีคุณภาพ

ตัวอย่าง การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล

ใช้วิธีการที่หลากหลายตามสภาพความเป็นจริงให้สอดคล้องกับเนื้อหาและทักษะที่ต้องการวัด เช่น การทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน การวิเคราะห์และนำเสนอกรณีศึกษาการทุจริต ในระดับประเทศและระดับโลก การมีส่วนร่วมในโครงการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม การประเมิน พฤติกรรมการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต การทดสอบความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทของพลเมืองที่ดีในสังคม เป็นต้น

ที่มา : คำอธิบายรายวิชา สค320004 ด้านทฤษฎีศึกษา จิตพอเพียง สร้างสังคมใสสะอาด 3 (กรมส่งเสริมการเรียนรู้)

3.2.7 การจัดทำเอกสารรายวิชาเลือก

การจัดทำเอกสารรายวิชาเลือก ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ การจัดทำคำอธิบายรายวิชา และการจัดทำรายละเอียดคำอธิบายรายวิชา ตามรายละเอียด ดังนี้

1) **การจัดทำคำอธิบายรายวิชา** เป็นการอธิบายข้อมูลรายละเอียดของแต่ละรายวิชา ประกอบด้วย สารการเรียนรู้ จำนวนหน่วยกิต ระดับการศึกษา รหัสวิชา รายวิชา สมรรถนะเฉพาะ ศึกษาและ ฝึกทักษะเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาเลือก การวัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล เพื่อใช้เป็น แนวทางสำหรับหน่วยจัดการเรียนรู้ใช้ในการวัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยดำเนินการจัดทำคำอธิบายรายวิชา ตามแบบฟอร์มคำอธิบายรายวิชา (แบบฟอร์มที่ 1) ดังนี้

แบบฟอร์มที่ 1 แบบฟอร์มคำอธิบายรายวิชา

แบบฟอร์ม
คำอธิบายรายวิชา

สาระการเรียนรู้ ..... จำนวน ..... หน่วยกิต
ระดับ.....
รหัสวิชา..... รายวิชา.....

สมรรถนะเฉพาะ

.....
.....
.....

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

.....
.....
.....

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

.....
.....
.....

การวัดและประเมินผล

.....
.....
.....

การเขียนแต่ละหัวข้อของคำอธิบายรายวิชาเลือกที่พัฒนาขึ้น ตามแบบฟอร์มข้างต้น มีดังนี้

- 1.1) **สาระการเรียนรู้** ระบุชื่อสาระการเรียนรู้ตรงตามรายวิชาบังคับที่สอดคล้องกับเนื้อหา รายวิชาเลือก
- 1.2) **จำนวนหน่วยกิต** ระบุจำนวนหน่วยกิต โดยคิดจากจำนวนชั่วโมงในการจัด ประสพการณ์การเรียนรู้ 40 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต
- 1.3) **ระดับการศึกษา** ระบุระดับการศึกษา ระดับประถมศึกษา หรือระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น หรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของรายวิชาเลือก
- 1.4) **รหัสรายวิชา** เว้นรหัสรายวิชาไว้ ในขั้นตอนการขออนุมัติ หลังจากได้รับอนุมัติ แล้วจึงจะระบุ รหัสรายวิชา
- 1.5) **รายวิชา** ระบุชื่อรายวิชาเลือก
- 1.6) **สมรรถนะรายวิชา** ระบุสมรรถนะรายวิชา ที่ได้กำหนดไว้ในรายวิชาเลือก
- 1.7) **ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาเลือก** ระบุหัวข้อหลัก และหัวเรื่องรองที่ กำหนดไว้ในรายวิชาเลือก
- 1.8) **การจัดประสบการณ์การเรียนรู้** ระบุกิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ในรายวิชาเลือก
- 1.9) **การวัดและประเมินผล** ระบุวิธีการวัดและประเมินผลที่กำหนดไว้ในรายวิชาเลือก

2) การจัดทำรายละเอียดคำอธิบายรายวิชา เป็นการนำคำอธิบายรายวิชามาเพิ่มเติมรายละเอียด ประกอบด้วย รหัสรายวิชา รายวิชา จำนวนหน่วยกิต ระดับการศึกษา สมรรถนะรายวิชา หัวเรื่อง สมรรถนะย่อย เนื้อหา และจำนวนชั่วโมง เพื่อให้ครูนำไปจัดแผนการจัดการเรียนรู้ หรือใช้ในการเทียบโอน ผลการเรียนรู้ หรือไปจัดหาสื่อประกอบการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดแบบฟอร์มรายละเอียดคำอธิบาย รายวิชา (แบบฟอร์มที่ 2) ดังนี้

แบบฟอร์มที่ 2 แบบฟอร์มรายละเอียดคำอธิบายรายวิชา

แบบฟอร์ม				
รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา				
รหัสรายวิชา		รายวิชา.....		จำนวน .....
		ระดับ.....		หน่วยกิต
สมรรถนะรายวิชา				
.....				
.....				
ที่	หัวเรื่อง	สมรรถนะย่อย	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)

การเขียนแต่ละหัวข้อของรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาจากรายวิชาเลือกที่พัฒนาขึ้น ตามแบบฟอร์มข้างต้น มีดังนี้

2.1) รหัสรายวิชาชื่อรายวิชา เว้นรหัสรายวิชาไว้ ในขั้นตอนการขออนุมัติ หลังจากได้รับอนุมัติแล้วจึงจะระบุรหัสรายวิชา

2.2) จำนวนหน่วยกิต ระบุจำนวนหน่วยกิต โดยคิดจากจำนวนชั่วโมงในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 40 ชั่วโมง เท่ากับ 1 หน่วยกิต

2.3) ระดับการศึกษา ระบุระดับการศึกษา ได้แก่ ระดับประถมศึกษา หรือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของรายวิชาเลือก

2.4) **สมรรถนะรายวิชา** ระบุสมรรถนะรายวิชา ที่ได้กำหนดไว้ในรายวิชาเลือก

2.5) **หัวเรื่อง** ระบุหัวข้อเนื้อหาในส่วน “ศึกษาและฝึกทักษะ” จากเอกสารคำอธิบายรายวิชา มากำหนดหัวเรื่องหลักและหัวเรื่องรองให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาเลือก

2.6) **สมรรถนะย่อย** ระบุตัวชี้วัด/สมรรถนะย่อยที่จำแนกตามเนื้อหาวิชาในแต่ละหัวเรื่อง

2.7) **เนื้อหา** วิเคราะห์หัวเรื่องหลักและหัวเรื่องรอง แล้วระบุเนื้อหาที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ให้ครอบคลุมสอดคล้องกับหัวเรื่องและตัวชี้วัด/สมรรถนะย่อยที่กำหนด

2.8) **จำนวนชั่วโมง** ระบุจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูให้บรรลุตัวชี้วัด/สมรรถนะย่อยที่กำหนดในแต่ละหัวเรื่อง

ตัวอย่าง

คำอธิบายรายวิชา สค320004 ด้านทุจริตศึกษา จิตพอเพียง สร้างสังคมใสสะอาด 3

Course description SO320004 Anti-Corruption Studies: Integrity and Sufficiency
for a Clean Society 3

จำนวน 3 หน่วยกิต

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

สมรรถนะเฉพาะ

ข้อ 3. นำความรู้ไปใช้เพื่อตัดสินใจแก้ปัญหา การอยู่ร่วมกับผู้อื่น

ข้อ 4. มีจิตอาสาและสามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีของชุมชน สังคมและโลก อยู่ร่วมกันในสังคมที่แตกต่างหลากหลาย ตลอดทั้งเป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม เห็นคุณค่าตัดสินใจ สำนึกรับผิดชอบต่อการสืบทอดศาสนา วัฒนธรรมและประเพณีของประเทศในโลก

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. หลักการพัฒนาสังคมและแนวคิดประชาธิปไตยในบริบทของโลกปัจจุบัน
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริตในระดับประเทศและระดับโลก เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล
3. มีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้หลักคุณธรรมและจริยธรรมเป็นแนวทางดำเนินชีวิต
4. บทบาทของพลเมืองที่ดีและมีส่วนร่วมในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตในสังคม

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเอกสารคู่มือ สื่อการเรียนรู้ สื่อออนไลน์ แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และอื่น ๆ ตามหัวข้อที่กำหนด
2. พบกลุ่มและหรือทำกิจกรรมที่ผู้สอนออกแบบการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน โดยผ่านระบบ on-site และหรือ on-line เพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มตามประสบการณ์ที่มี
3. ปฏิบัติกิจกรรม เช่น ใบบงาน โครงงาน โครงการ ทำรายงาน บทบาทสมมติ โดยผ่านกระบวนการสำรวจ การทำเวทีประชาคม การสำรวจและวิเคราะห์สภาพชุมชน และหรือเข้าร่วมกิจกรรมอื่น ๆ หรือวิธีการอื่น ๆ ตามความเหมาะสมของหัวข้อที่กำหนด
4. สรุปผลจากการเรียนรู้ การปฏิบัติใบบงาน โครงงาน โครงการ รายงาน และอื่น ๆ ส่งผู้สอนในรูปแบบต่าง ๆ และหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนในกลุ่มหรือผ่านสื่อออนไลน์หรือออฟไลน์

การวัดและประเมินผล

ใช้วิธีการที่หลากหลายตามสภาพความเป็นจริงให้สอดคล้องกับเนื้อหาและทักษะที่ต้องการวัด เช่น การทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน การวิเคราะห์และนำเสนอกรณีศึกษาการทุจริตในระดับประเทศและระดับโลก การมีส่วนร่วมในโครงการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต การทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของพลเมืองที่ดีในสังคม เป็นต้น

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ และหน้าที่พลเมือง
รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา สค320004 ด้านทุจริตศึกษา จิตพอเพียง สร้างสังคมใสสะอาด 3
Course description SO320004 Anti-Corruption Studies: Integrity and Sufficiency

for a Clean Society 3

จำนวน 3 หน่วยกิต

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

สมรรถนะรายวิชา

ศึกษาทำความเข้าใจแนวคิดประชาธิปไตยและหลักการพัฒนาสังคม วิเคราะห์ปัญหาการทุจริตทั้งในประเทศและระดับโลก พัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ วิพากษ์ และจริยธรรมในการดำเนินชีวิต อีกทั้งเสริมสร้างจิตสำนึกพลเมืองที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม และสามารถมีส่วนร่วมในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพผ่านกิจกรรมที่นำไปใช้ในชีวิตจริง

ที่	หัวข้อเรื่อง	สมรรถนะย่อย	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม	1. วิเคราะห์สาเหตุของการทุจริตและแนวทางป้องกัน 2. ยกตัวอย่างการทุจริตในประเทศและต่างประเทศได้ 3. อธิบายบทบาทของภาครัฐและภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต	1. ทฤษฎีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม 2. กระบวนการคิดเชิงวิพากษ์และการตัดสินใจเชิงจริยธรรม 3. แนวทางการเสริมสร้างความโปร่งใสในภาครัฐและเอกชน 4. ศึกษาและวิเคราะห์กรณีตัวอย่างของการทุจริตในประเทศไทยและต่างประเทศ	20
2	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต	1. อธิบายหลักจริยธรรมและจิตสำนึกทางสังคมในการต่อต้านการทุจริต 2. วิเคราะห์ผลกระทบของการทุจริตต่อเศรษฐกิจสังคม และการเมือง 3. อธิบายวิธีการลดระดับการทุจริต	1. แนวคิดเรื่องความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต 2. ศึกษาบทเรียนจากประเทศที่สามารถลดระดับการทุจริตได้ 3. การพัฒนาจิตสำนึกและจิตวิญญาณแห่งความซื่อสัตย์	20

ที่	หัวข้อเรื่อง	สมรรถนะย่อย	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
3	STRONG: จิตพอเพียงต้านการทุจริต	1. อธิบายหลักเศรษฐกิจพอเพียงในมิติของการบริหารภาครัฐและภาคเอกชน 2. วิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อลดการทุจริต 3. ยกตัวอย่างบุคคลต้นแบบที่ใช้แนวคิดจิตพอเพียงเพื่อต้านการทุจริต	1. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการป้องกันการทุจริต 2. ศึกษาบุคคลต้นแบบที่ใช้แนวคิดจิตพอเพียงเพื่อต่อต้านการทุจริต 3. แนวทางพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมผ่านกิจกรรมในชีวิตประจำวัน 4. กระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อการพัฒนาสังคมที่โปร่งใส	20
4	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม	1. อธิบายบทบาทของพลเมืองที่ดีและการมีส่วนร่วมทางสังคม 2. วิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมประชาธิปไตยและความรับผิดชอบต่อสังคม 3. เปรียบเทียบระบบพลเมืองและบทบาททางสังคมของประเทศที่มีความโปร่งใสูง	1. แนวคิดพลเมืองที่ดีในบริบทสังคมโลกยุคใหม่ 2. บทบาทของพลเมืองต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในภาครัฐและเอกชน 3. การพัฒนาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาทุจริตในสังคม	20
5	กฎหมายและมาตรการป้องกันการทุจริต	1. อธิบายหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต 2. บอกแนวทางการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ 3. วิเคราะห์จุดอ่อนของกฎหมายต่อต้านการทุจริต	1.กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต 2.การบังคับใช้กฎหมาย 3.การวิเคราะห์จุดอ่อนและแนวทางแก้ไขการทุจริต	20
6	หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต	1. ระบุหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต 2. อธิบายบทบาทและภารกิจของหน่วยงานเหล่านั้น 3. วิเคราะห์ความร่วมมือระหว่างองค์กรและภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต	1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ป.ป.ช., สตง., ปปง. 2. บทบาทขององค์กรและภาคประชาชน 3. การร่วมมือป้องกันและปราบปรามการทุจริต	20

3.2.8 การตรวจสอบคุณภาพรายวิชาเลือก

การตรวจสอบคุณภาพของรายวิชาเลือก เป็นการตรวจสอบคุณภาพก่อนที่หน่วยจัดการเรียนรู้ นำไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยมีวิธีการตรวจสอบที่หลากหลาย อาทิ การตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญหรือคณะกรรมการพัฒนารายวิชาเลือก การวิเคราะห์องค์ประกอบของรายวิชาเลือกเพื่อพิจารณาความเหมาะสม แล้วนำผลการตรวจสอบมาใช้ในการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

หน่วยจัดการเรียนรู้ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาคุณภาพรายวิชาเลือก ประกอบด้วย กรรมการพิจารณาคูณภาพรายวิชาเลือก อาทิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความซ้ำซ้อนของรายวิชาเลือกกับรายวิชาที่มีอยู่ในโปรแกรม DOLE Learner Data Platform (LD) พิจารณาความครบถ้วนและความถูกต้องขององค์ประกอบ และความสอดคล้องภายในของรายวิชาเลือก โดยใช้เครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

- 1) แบบพิจารณาความครบถ้วนและความถูกต้องขององค์ประกอบของรายวิชาเลือก
- 2) แบบพิจารณาความสอดคล้องภายในของรายวิชาเลือก
- 3) แบบสรุปผลการพิจารณาความสอดคล้องภายในของรายวิชาเลือก

แบบพิจารณาความครบถ้วนและความถูกต้องขององค์ประกอบของรายวิชาเลือก

รหัสรายวิชา..... รายวิชา ..... จำนวน.....หน่วยกิต

ระดับ.....

สกร.ระดับอำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

คำชี้แจง ให้กรรมการพิจารณาความครบถ้วนและความถูกต้องขององค์ประกอบของรายวิชาเลือก โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่กำหนดให้ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้ศึกษานำไปใช้ปรับปรุง แก้ไขให้ถูกต้องและเหมาะสม

รายการ	มี		ไม่มี	ข้อเสนอแนะ
	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง		
1. คำอธิบายรายวิชา				
1.1 ชื่อรายวิชาภาษาไทย				
1.2 ชื่อรายวิชาภาษาอังกฤษ				
1.3 จำนวนหน่วยกิต				
1.4 ระดับการศึกษา				
1.5 สมรรถนะเฉพาะ				
1.6 ศึกษาและฝึกทักษะ				
1.7 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้				
1.8 การวัดและประเมินผล				
2. รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา				
2.1 ชื่อรายวิชาภาษาไทย				
2.2 ชื่อรายวิชาภาษาอังกฤษ				
2.3 จำนวนหน่วยกิต				
2.4 ระดับการศึกษา				
2.5 สมรรถนะรายวิชา				
2.6 ที่ (ลำดับที่)				
2.7 หัวเรื่อง				
2.8 สมรรถนะย่อย				
2.9 เนื้อหา				
2.10 จำนวนชั่วโมง				

ลงชื่อ..... ผู้พิจารณา

(.....)

...../...../.....

แบบพิจารณาความสอดคล้องภายในของรายวิชาเลือก
รหัสรายวิชา..... รายวิชา ..... จำนวน.....หน่วยกิต
ระดับ.....

สกร.ระดับอำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

คำชี้แจง ให้กรรมการพิจารณาความสอดคล้องภายในของรายวิชาเลือก (ค่า IOC) โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่กำหนดให้ ดังนี้

- รายการพิจารณา มีความสอดคล้องกัน ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องสอดคล้อง (+1)
- รายการพิจารณา มีความไม่แน่ใจ ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องไม่แน่ใจ (0)
- รายการพิจารณา ไม่มีความสอดคล้องกัน ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องไม่สอดคล้อง (-1)

พร้อมระบุเหตุผล ในกรณีที่ไม่น่าใจและไม่สอดคล้อง เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้ปรับปรุง แก้ไข ให้ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

รายการพิจารณา	ความสอดคล้อง			ระบุ เหตุผล
	สอดคล้อง (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)	
1. เนื้อหาสอดคล้องกับหัวเรื่อง				
2. หัวเรื่องและเนื้อหาสอดคล้องกับสมรรถนะรายวิชา				
3. หัวเรื่องและเนื้อหาสอดคล้องกับศึกษาและการฝึกทักษะ				
4. การวัดประสพการณ์การเรียนรู้สอดคล้องกับศึกษาและการฝึกทักษะ				
5. การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับการจัดการประสพการณ์เรียนรู้ และศึกษาและการฝึกทักษะ				
6. สมรรถนะย่อยสอดคล้องกับหัวเรื่อง เนื้อหาและสมรรถนะรายวิชา				
7. จำนวนชั่วโมงสอดคล้องกับหัวเรื่อง เนื้อหาและการจัดการประสพการณ์เรียนรู้				
รวม				

ลงชื่อ..... ผู้พิจารณา
 (.....)
 ...../...../.....

แบบสรุปความสอดคล้องภายในของรายวิชาเลือก
 รหัสรายวิชา..... รายวิชา ..... จำนวน.....หน่วยกิต
 ระดับ.....
 สกร.ระดับอำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

คำชี้แจง ให้เลขานุการคณะกรรมการจัดทำสรุปความสอดคล้องภายในของรายวิชาเลือก หาค่าเฉลี่ย
 ความสอดคล้องภายในแต่ละหัวข้อ (ค่าเฉลี่ย IOC) พร้อมทั้งแปลผลตามเกณฑ์ ดังนี้
 ค่าเฉลี่ย IOC ตั้งแต่ 0.50 หมายถึง รายการพิจารณาจของรายวิชาเลือกมีความสอดคล้อง
 ค่าเฉลี่ย IOC ต่ำกว่า 0.50 หมายถึง รายการพิจารณาจของรายวิชาเลือก**ไม่**มีความสอดคล้อง

รายการพิจารณา	ผลการประเมิน คณะกรรมการ					รวม	ค่าเฉลี่ย IOC	สอดคล้อง	ไม่ สอดคล้อง
	1	2	3	4	5				
	1. เนื้อหาสอดคล้องกับหัวเรื่อง								
2. หัวเรื่องและเนื้อหาสอดคล้องกับสมรรถนะรายวิชา									
3. หัวเรื่องและเนื้อหาสอดคล้องกับศึกษาและการฝึกทักษะ									
4. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สอดคล้องกับศึกษาและการฝึกทักษะ									
5. การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ และศึกษาและการฝึกทักษะ									
6. สมรรถนะย่อยสอดคล้องกับหัวเรื่อง เนื้อหาและสมรรถนะรายวิชา									
7. จำนวนชั่วโมงสอดคล้องกับหัวเรื่อง เนื้อหาและการจัดการประสบการณ์เรียนรู้									
เฉลี่ย									

ลงชื่อ..... กรรมการและเลขานุการ
 (.....)
 ...../...../.....

สรุปผลการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาคูณภาพรายวิชาเลือก
 รหัสรายวิชา..... รายวิชา ..... จำนวน.....หน่วยกิต
 ระดับ.....สกร.ระดับอำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

รายการ	มี	ไม่มี	หมายเหตุ
1. ความเข้าช้กับรายวิชาที่มีอยู่ในโปรแกรม DOLE LEARNER DATA PLATFORM (LD)			
2. ความครบถ้วนขององค์ประกอบของรายวิชาเลือก			
3. ความถูกต้องขององค์ประกอบของรายวิชาเลือก			
4. ความสอดคล้องภายในแต่ละหัวข้อของรายวิชาเลือก			

เกณฑ์การพิจารณา

รายวิชาเลือกที่มีคุณภาพ ต้องไม่มีความเข้าช้กับ มีองค์ประกอบครบถ้วน ถูกต้อง และสอดคล้องภายใน

สรุปผลการพิจารณา

- รายวิชาเลือกมีคุณภาพ เห็นสมควรนำเสนอ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ พิจารณา
- รายวิชาเลือกต้องปรับปรุงแก้ไข เห็นสมควรแจ้งสถานศึกษาปรับปรุง แก้ไขในประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ความเข้าช้กับรายวิชาที่มีอยู่ในโปรแกรม DOLE LEARNER DATA PLATFORM (LD)
 .....
 .....
2. ความครบถ้วนขององค์ประกอบของรายวิชาเลือก
 .....
 .....
3. ความถูกต้องขององค์ประกอบของรายวิชาเลือก
 .....
 .....
4. ความสอดคล้องภายในแต่ละหัวข้อของรายวิชาเลือก
 .....
 .....

ลงชื่อ.....ประธานกรรมการ
 (.....)
 ...../...../.....

ลงชื่อ.....กรรมการ
 (.....)
 ...../...../.....

ลงชื่อ.....กรรมการ
 (.....)
 ...../...../.....

ลงชื่อ.....กรรมการ
 (.....)
 ...../...../.....

ลงชื่อ.....กรรมการและเลขานุการ
 (.....)
 ...../...../.....

3.3 การขออนุมัติรายวิชาเลือกและการอนุมัติใช้รายวิชาเลือก

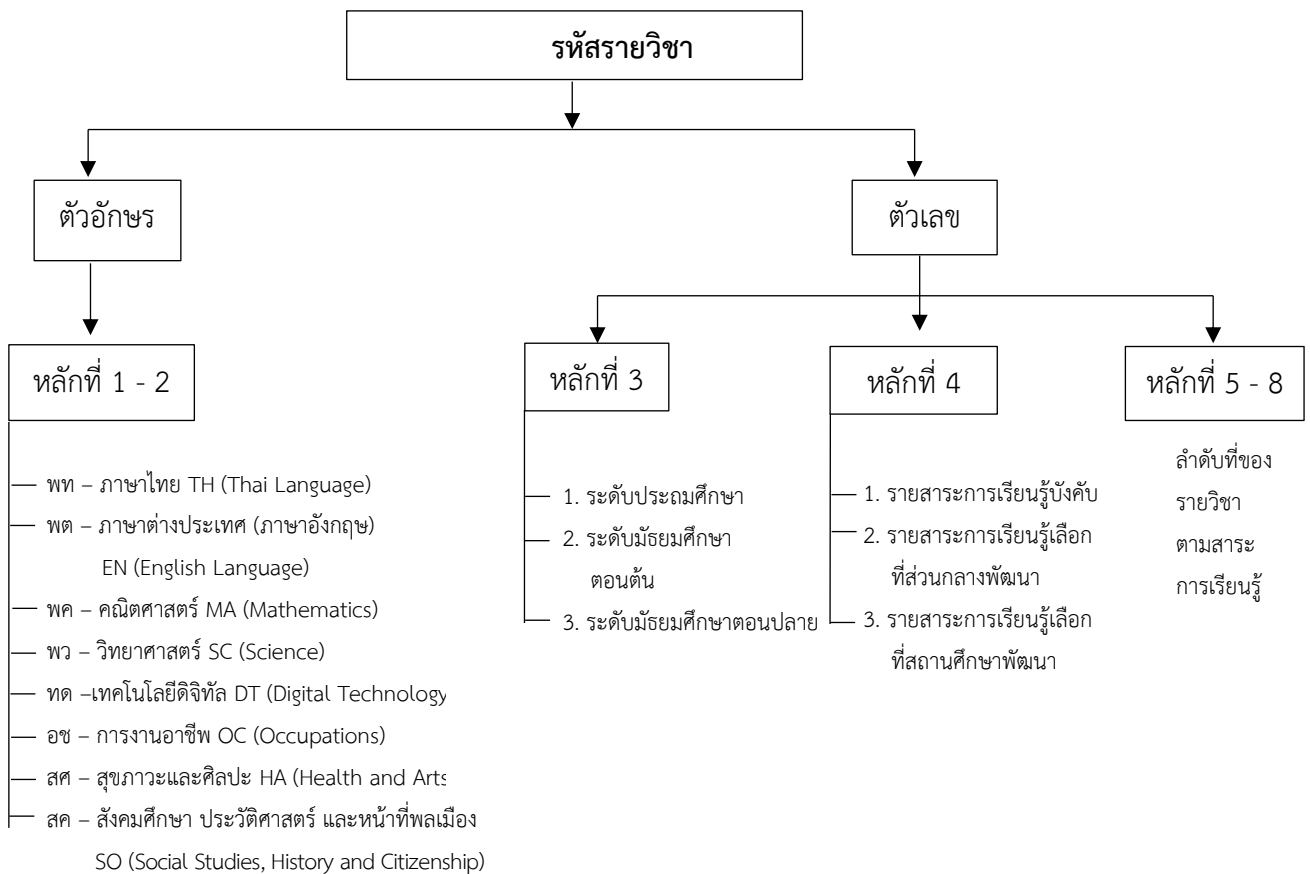
3.3.1 การขออนุมัติรายวิชาเลือก

1) กรณีสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ให้ดำเนินการนำเข้าข้อมูลรายวิชาเลือกในโปรแกรม DOLE LEARNER DATA PLATFORM (LD) เพื่อขออนุมัติจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร แล้วให้สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร เสนอรายวิชาเลือกที่ผ่านการอนุมัติในโปรแกรม ฯ เพื่อให้กรมส่งเสริมการเรียนรู้พิจารณาอนุมัติรายวิชาเลือกและออกรหัสรายวิชาเลือก

2) กรณีหน่วยจัดการเรียนรู้อื่น ให้ดำเนินการนำเข้าข้อมูลรายวิชาเลือกในโปรแกรม DOLE LEARNER DATA PLATFORM (LD) เพื่อให้กรมส่งเสริมการเรียนรู้พิจารณาอนุมัติรายวิชาเลือกและออกรหัสรายวิชาเลือก

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ดำเนินการออกรหัสรายวิชาเลือก โดยยึดตามแนวทางการกำหนดรหัสรายวิชาตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567 ดังนี้

1) รหัสรายวิชาที่เป็นภาษาไทย กำหนดตัวอักษร 2 หลัก และตัวเลข 6 หลัก

หมายเหตุ : ในกรณีรายวิชาเลือกสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สถานศึกษาสามารถพัฒนา รายวิชาสาระต่างประเทศอื่นได้ เช่น ภาษาเขมร : ข / ภาษาลาว : ล / ภาษาเมียนมาร์ : พ / ภาษามลายู : ม / ภาษาจีน : จ / ภาษาฝรั่งเศส : ฝ / ภาษาญี่ปุ่น : ญ / ภาษาสเปน : ป / ภาษาอาหรับ : อ / ภาษาเกาหลี : ก ฯลฯ

รหัสรายวิชากำหนด ดังนี้

รหัสรายวิชาที่เป็นภาษาไทย กำหนดตัวอักษร 2 หลัก และตัวเลข 6 หลัก

หลักที่ 1 -2 เป็นตัวอักษร แทน 8 สารการเรียนรู้ ดั่งผังข้างต้น

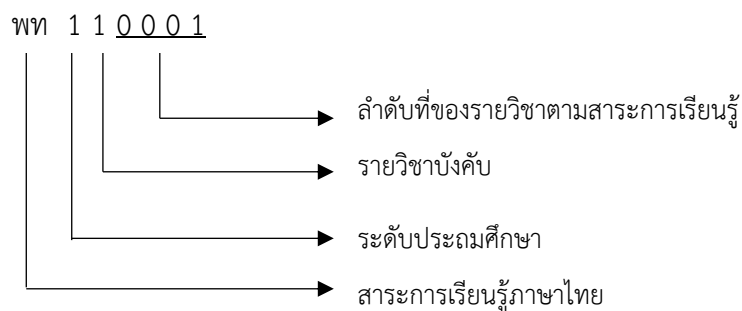
หลักที่ 3 หมายถึง ระดับการศึกษา ตัวเลข 1 2 และ3 แทนระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามลำดับ

หลักที่ 4 หมายถึง ประเภทของรายวิชา ตัวเลข 1 หมายถึง รายวิชาบังคับ และตัวเลข 2 หมายถึง รายวิชาเลือกที่ส่วนกลางพัฒนา สำหรับ เลข 3 หมายถึง รายวิชาเลือกที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้น

หลักที่ 5 - 8 หมายถึง ลำดับที่ของรายวิชาตามสารการเรียนรู้

ตัวอย่าง

รหัสรายวิชา “พท110001 ภาษาไทย” เป็นรายวิชาบังคับในสารการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา

2) รหัสรายวิชาที่เป็นภาษาอังกฤษ กำหนดตัวอักษร 2 หลัก และตัวเลข 6 หลัก

หลักที่ 1 - 2 เป็นตัวอักษร แทน 8 สารการเรียนรู้ ดั่งผังข้างต้น

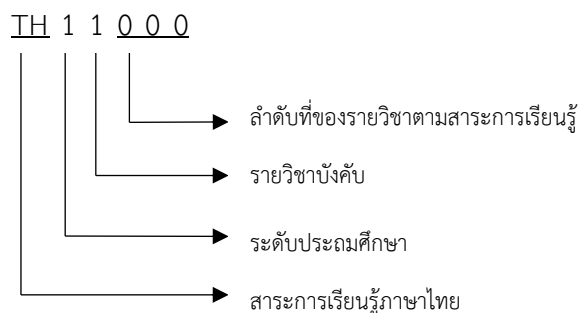
หลักที่ 3 หมายถึง ระดับการศึกษา ตัวเลข 1, 2 และ3 แทนระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามลำดับ

หลักที่ 4 หมายถึง ประเภทของรายวิชา ตัวเลข 1 หมายถึง รายวิชาบังคับ และตัวเลข 2 หมายถึง รายวิชาเลือกที่ส่วนกลางพัฒนา สำหรับเลข 3 หมายถึง รายวิชาเลือกที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้น

หลักที่ 5 - 8 หมายถึง ลำดับที่ของรายวิชาตามสารการเรียนรู้

ตัวอย่าง

รหัสรายวิชา “TH110001 Thai Language” เป็นรายวิชาบังคับในสารการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา

3.3.2 การอนุมัติใช้รายวิชาเลือก

1) กรณีสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร เมื่อได้รับอนุมัติและออกรหัสรายวิชาเลือกจากกรมส่งเสริมการเรียนรู้แล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการอนุมัติการใช้รายวิชาเลือก เพื่อบรรจุในหลักสูตรสถานศึกษา และประกาศใช้รายวิชาเลือกต่อไป

2) กรณีหน่วยจัดการเรียนรู้อื่น เมื่อได้รับอนุมัติและออกรหัสรายวิชาเลือกจากกรมส่งเสริมการเรียนรู้แล้ว ผู้บริหารดำเนินการอนุมัติการใช้รายวิชาเลือก เพื่อบรรจุในหลักสูตรสถานศึกษาและประกาศใช้รายวิชาเลือกต่อไป

รายวิชาเลือกที่ผ่านการอนุมัติแล้ว และบรรจุอยู่ในโปรแกรม DOLE LEARNER DATA PLATFORM (LD) จะเผยแพร่ให้หน่วยจัดการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของ ดร.เกศทิพย์ ศุภวานิช (อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้)

“รายวิชาเลือก ต้องเป็นรายวิชาเลือกที่ยืดหยุ่น เปิดพื้นที่ให้ผู้เรียนได้ใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ไม่ใช่รายวิชาเลือกที่มุ่งสะสมความรู้เพียงอย่างเดียว แต่เป็นรายวิชาเลือกที่ช่วยให้ผู้เรียนหยิบความรู้มาใช้ได้จริง และตอบสนองต่อความต้องการของชีวิตและสังคมการพัฒนาแนวทางการจัดทำรายวิชาเลือกของสถานศึกษา ต้องให้มีความชัดเจน เป็นระบบและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้อย่างยั่งยืนต่อไป”

(ที่มา : เพจประชาสัมพันธ์ กรมส่งเสริมการเรียนรู้)

บทที่ 4

การนำรายวิชาเลือกไปใช้ การติดตาม และการประเมินผลการใช้รายวิชาเลือก

การนำรายวิชาเลือกไปใช้ การติดตามและการประเมินผล ถือเป็นขั้นตอนสำคัญในการพัฒนารายวิชาเลือกของสถานศึกษา ตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567 ซึ่งเป็นกระบวนการถ่ายทอดหลักการ จุดมุ่งหมาย และสาระของรายวิชาไปสู่ผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม โดยการดำเนินงานดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความเข้าใจในขั้นตอนอย่างเป็นระบบ และความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถนำรายวิชาเลือกไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ หน่วยจัดการเรียนรู้ดำเนินการตามกระบวนการการนำรายวิชาเลือกไปใช้ และการติดตาม ประเมินผลการใช้รายวิชาเลือกดังนี้

4.1 การนำรายวิชาเลือกไปใช้

การนำรายวิชาเลือกไปใช้ เป็นกระบวนการการนำไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดต่อตัวผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามสมรรถนะรายวิชาที่กำหนดไว้ ดังนั้น ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการนำรายวิชาเลือกไปใช้จะต้องศึกษา ทำความเข้าใจและปฏิบัติ ดังนี้

4.1.1 การเตรียมการใช้รายวิชาเลือก โดยสถานศึกษาสร้างการรับรู้ การตระหนักถึงความสำคัญของรายวิชาเลือก การเตรียมความพร้อมให้กับครูทั้งด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสม รวมถึง สนับสนุนการจัดทำ จัดหาและพัฒนาสื่อประกอบการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อาทิ

1) สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือและเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่แสดงหรือเรียบเรียงโดยใช้ตัวหนังสือ เพื่อเป็นสื่อในการแสดงความหมาย เช่น หนังสือเรียน เอกสารความรู้ ใบความรู้ ใบงาน บทเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น

2) สื่อเทคโนโลยี ได้แก่ สื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นโดยใช้ควบคู่กับเครื่องมือสโตนทัศน์วัสดุหรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ รวมถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาใช้หรือประยุกต์ใช้ เช่น โปรแกรมสื่อการเรียนรู้สำเร็จรูป บทเรียนสำเร็จรูปอิเล็กทรอนิกส์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ แอปพลิเคชัน คลิปสื่อการสอน และการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เช่น google YouTube เป็นต้น

3) สื่อบุคคล ได้แก่ วิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่นผู้รู้ ผู้นำชุมชน เป็นต้น

4) สื่ออื่น ๆ ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ สถานประกอบการ แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรท้องถิ่น เป็นต้น

4.1.2 การใช้รายวิชาเลือก โดยครูผู้สอนดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งมีการกำหนดกิจกรรมและเวลาอย่างชัดเจน จนนำไปสู่การปฏิบัติได้ รวมทั้งมีการประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริง

4.1.3 การนิเทศ ติดตามและประเมินผล โดยสถานศึกษาดำเนินการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการนำรายวิชาเลือกไปใช้ เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำและช่วยเหลือครูในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ให้บรรลุตามสมรรถนะรายวิชา

4.1.4 การปรับปรุง แก้ไขและพัฒนา โดยสถานศึกษานำผลจากการติดตามประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ/หรือเนื้อหารายวิชาเลือก ต่อไป

4.2 การติดตามและการประเมินผลการใช้รายวิชาเลือก

การติดตามและการประเมินผลการใช้รายวิชาเลือก เป็นการประเมินการนำรายวิชาเลือกไปใช้ และประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยใช้ข้อมูลจากหลายส่วน อาทิ การประเมินตัวผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ผ่านเครื่องมือต่าง ๆ เช่น แบบสอบถาม แบบสังเกต การทดสอบ การสัมภาษณ์ และการประเมินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตั้งแต่การวางแผน การจัดหา/จัดทำสื่อประกอบการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล เพื่อนำมาปรับปรุงรายวิชาเลือก ให้มีประสิทธิภาพ ผ่านกระบวนการการวางแผน การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการสรุปและการจัดทำรายงานผล

คณะกรรมการพัฒนารายวิชาเลือก ดำเนินการติดตามและประเมินผลการใช้รายวิชาเลือก หรือสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร หรือหน่วยจัดการเรียนรู้แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผล เป็นการเฉพาะก็ได้ โดยในการติดตามประเมินผลการใช้รายวิชาเลือก ควรดำเนินการ ดังนี้

- 4.2.1 จัดทำรอบการติดตามประเมินผลการนำรายวิชาเลือกไปใช้
- 4.2.2 จัดทำเครื่องมือการประเมินการใช้รายวิชาเลือกตามกรอบที่กำหนดขึ้น
- 4.2.3 วิเคราะห์ข้อมูล สรุป และรายงานผลการประเมินผลการนำรายวิชาเลือกไปใช้
- 4.2.4 นำผลการติดตามประเมินผลการใช้รายวิชาเลือกไปทบทวนและพัฒนาตามผลการประเมินรายวิชาเลือกนั้น ๆ ให้มีคุณภาพ

ตัวอย่าง
กรอบการติดตามประเมินผลการใช้รายวิชาเลือก

วัตถุประสงค์ การประเมิน	ประเด็นการประเมิน	เครื่องมือ การเก็บข้อมูล	แหล่งข้อมูล
1. เพื่อประเมิน ความเหมาะสม ของเนื้อหา	1. ความถูกต้องของเนื้อหา 2. ความยากง่ายของเนื้อหา 3. ปริมาณเนื้อหาเหมาะสมและสอดคล้องกับสมรรถนะ 4. ความชัดเจนของสมรรถนะย่อย 5. ความเหมาะสมของเนื้อหาที่จำนวนชั่วโมง การจัดการเรียนรู้	แบบประเมิน	ครู ผู้เรียน
2. เพื่อประเมิน ความเหมาะสม และความ สอดคล้อง ของการจัด ประสบการณ์ การเรียนรู้	1. ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้กับ สมรรถนะย่อย 2. ความเหมาะสมของสื่อประกอบการเรียนรู้ 3. ความเหมาะสมของวิธีการจัดการเรียนรู้ ที่กำหนดในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้		
3. เพื่อประเมิน ความเหมาะสม และความ สอดคล้องของ เครื่องมือและ วิธีการวัดผลกับ สมรรถนะย่อย	1. ความเหมาะสมของเครื่องมือการวัดผล และประเมินผลกับสมรรถนะย่อย 2. วิธีการวัดประเมินผล มีความหลากหลาย สอดคล้องกับสมรรถนะย่อย		
4. เพื่อประเมิน ความสอดคล้อง ด้านการบริหาร จัดการในการนำ รายวิชาเลือกไปใช้	1. ความรู้ ความเข้าใจของครู ก่อนนำรายวิชาเลือกไปใช้ 2. การกำกับติดตามระหว่างการนำรายวิชาเลือกไปใช้ 3. การนำผลการกำกับติดตามการใช้รายวิชาเลือก ไปปรับปรุงและพัฒนาวิชาเลือก	แบบประเมิน	
5. เพื่อประเมิน ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนรายวิชา เลือก	1. ร้อยละของผู้เรียนที่สอบผ่านเกณฑ์การผ่าน รายวิชาเลือก	เอกสารรายงาน ผลการเรียน รายวิชาเลือก	งานการวิจัย เพื่อคุณวุฒิ ตามระดับ ของ สถานศึกษา

ตัวอย่าง

แบบประเมินผลการนำรายวิชาเลือกไปใช้

รหัส.....ชื่อรายวิชา.....

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

ชื่อสถานศึกษา.....สกร.ประจำจังหวัด.....

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมินกรอกข้อมูลและประเมินตามสภาพจริง หลังจากการนำรายวิชาเลือกไปใช้ โดยมีระดับการประเมิน 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง มากที่สุด
- 4 หมายถึง มาก
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง น้อย
- 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

ประเด็นคำถาม	ระดับการประเมิน					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
ด้านเนื้อหาของรายวิชาเลือก						
1. ความยาก ง่ายของเนื้อหา						
2. เนื้อหามีความพอเพียง เหมาะสม						
3. ความเหมาะสมของสมรรถนะย่อย (มีความชัดเจน วัดได้ นำสู่การปฏิบัติได้สอดคล้องกับระดับการศึกษา)						
4. ความเหมาะสมของเนื้อหาแต่ละหัวเรื่องกับจำนวนชั่วโมงของการเรียนรู้						
ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้						
1. ออกแบบ และจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับสมรรถนะย่อย						
2. สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม						
3. วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม						

ประเด็นคำถาม	ระดับการประเมิน					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
การวัดและประเมินผล						
1. เครื่องมือวัดผลที่สอดคล้องกับสมรรถนะย่อย						
2. วิธีการวัดผลประเมินผลมีความหลากหลาย สอดคล้องกับสมรรถนะย่อย						
การบริหารจัดการ						
1. มีการชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจกับครูผู้สอนก่อนนำรายวิชาเลือกไปใช้						
2. มีการกำกับติดตาม ทบทวนการนำรายวิชาเลือกไปใช้						
3. มีการนำผลการกำกับติดตาม ทบทวนการนำรายวิชาเลือกไปใช้ในการวางแผนพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขรายวิชาเลือก						
4. ความเหมาะสมของรายวิชาเลือกโดยภาพรวม						
ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ผู้เรียนร้อยละ.....สอบผ่านตามเกณฑ์การผ่านรายวิชาเลือก						

สำหรับเกณฑ์การประเมินการใช้รายวิชาเลือก สำหรับประเมินคุณภาพรายวิชาเลือก โดยใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้

ระดับคุณภาพ	ช่วงคะแนนเฉลี่ย	แนวทางการดำเนินการ
ดีมาก	4.51 - 5.00	นำไปใช้ได้ และใช้เป็นวิชาต้นแบบ
ดี	3.51 - 4.50	นำไปใช้ได้ โดยปรับปรุงจุดอ่อนเล็กน้อย
พอใช้	2.51 - 3.50	ต้องปรับปรุง เนื้อหาหรือวิธีการเรียนรู้ก่อนเปิดครั้งถัดไป
ควรปรับปรุง	ต่ำกว่า 2.50	พิจารณายกเลิก หรือพัฒนาใหม่ (Redesign) รายวิชา

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการเรียนรู้. (2567). *หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567*. กระทรวงศึกษาธิการ.

กรมส่งเสริมการเรียนรู้. (2568). *แนวทางพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา: หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567*. กระทรวงศึกษาธิการ.

กรมส่งเสริมการเรียนรู้. (2568). *สาระการเรียนรู้: หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567*. กระทรวงศึกษาธิการ.

กรมส่งเสริมการเรียนรู้. (2568). *คำอธิบายรายวิชา สค320004 ต้านทุจริตศึกษา จิตพอเพียง สร้างสังคมใสสะอาด 3*. กระทรวงศึกษาธิการ.

พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566. (2566, 19 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, 140 (20ก) , 60–72.

รุ่งอรุณ ไสยโสภณ. (2564). *รายงานการศึกษา เรื่อง การประเมินหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.

กรมส่งเสริมการเรียนรู้. (2569). *.เพจประชาสัมพันธ์ กรมส่งเสริมการเรียนรู้*. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/share/1CHomQ9PWY/?mibextid=wwXlfr>

ภาคผนวก

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ
พัฒนาแนวทางการจัดทำรายวิชาเลือกของสถานศึกษา
ตามหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๖๗
ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๘
ณ โรงแรมบียอนด์ สวีท บางพลัด กรุงเทพมหานคร

๑. นางเกศทิพย์	ศุภวานิช	อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้
๒. นางรุ่งอรุณ	ไสยโสภณ	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาออกโรงเรียน
๓. นางพรรณทิพา	ชินชัชวาล	ข้าราชการบำนาญ
๔. นางสาวพัชรา	จงไกรย	ข้าราชการบำนาญ
๕. นางสาวมนทา	เกรียงทวิทรัพย์	ข้าราชการบำนาญ
๖. นางสาวสุดใจ	บุตรอากาศ	ข้าราชการบำนาญ
๗. นายคมกฤษ	อภิชัยสรพันธุ์	ผู้อำนวยการสถาบันการศึกษาทางไกล
๘. นายโยธิน	สมโนนนท์	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน
๙. นายธานี	เครืออยู่	ผู้อำนวยการกองมาตรฐานและส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิ
๑๐. นายวรรณวิจักขณ์	กุศล	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดร้อยเอ็ด
๑๑. นางสาวจันทร์ทิพย์	สินธุ์วงษานนท์	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดสุพรรณบุรี
๑๒. นางสาวประไพศรี	คงตระกูล	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชุมพร
๑๓. นางสุภาพร	บุญพิมพ์	ผู้อำนวยการส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี
๑๔. นายจิรพงศ์	ผลนาค	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย
๑๕. นางนฤมล	บุตรชานนท์	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง
๑๖. นางจันทน์	อินันชัย	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
๑๗. นางสาวกาญจนาภัสส์ ทวีกิตติกร		ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
๑๘. นางรำไพ	ผ่องจตุรัส	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด
๑๙. นายสัญญา	ลิธรรมมา	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย
๒๐. นางสาวกนกอร	มากนคร	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต
๒๑. นางสาวจุฑารัตน์	โสภะบุญ	ครู รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ระดับอำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี
๒๒. นายรัฐศาสตร์	สุขสวัสดิ์	ครู ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

๒๓. นายวันชัย	พฤกษาชีพ	ครูชำนาญการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
๒๔. นายอาร์มภ์	คันธี	ครู ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม
๒๕. นายจักรภพ	สายสุยะ	ครู ศูนย์วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมเพื่อการศึกษาร้อยเอ็ด
๒๖. นางสาวสุกัญญา	กิ่งชา	ครู ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี
๒๗. นายกรณิศ	โอภาสพินิจ	ครู อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
๒๘. นางสาวจรัสศรี	หัวใจ	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด ฉะเชิงเทรา
๒๙. นางสาวธนพรธม	ชาลี	ผู้อำนวยการ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๓๐. นางสุธารส	นิลรอด	นักวิชาการอาวุโส สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๓๑. นายตรีศักดิ์	ตั้งประดิษฐ์	ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ
๓๒. นายชัชชัย	จิตต์ชุ่ม	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วยราชการที่สำนักงานเลขาธิการกรม กรมส่งเสริมการเรียนรู้
๓๓. นางสาวชนัญชิตา	สยานันท์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
๓๔. นายกันตภณ	พิมพ์าลัย	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
๓๕. นางสุกัญญา	กุลเลิศพิทยา	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
๓๖. นายคณพล	วิจักษณกุล	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
๓๗. นางสาวทิพวัลย์	ธรรมวงศ์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
๓๘. นางเฉลิมขวัญ	รัตนโกศล	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
๓๙. นางสาวสุวรรณา	สุยะหมุด	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
๔๐. นางสาวสุดารัตน์	ชาญชัย	นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
๔๑. นางวรรณิณี	ศรีศิริวรรณกุล	นักวิชาการศึกษา
๔๒. นางสาวหทัยมาตา	ดิฐประวรรณ	นักวิชาการศึกษา
๔๓. นางสาวฐานิตา	คล้ายอ่อน	นักวิชาการศึกษา
๔๔. นางสาวชานา	มาหามะสีอริ	นักวิชาการศึกษา
๔๕. นางสาวจิราวรรณ	บุญหมั่น	นักวิชาการศึกษา

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. ดร. เกศทิพย์	ศุภวานิช	อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้
2. ดร. รุ่งอรุณ	ไสยโสภณ	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้
3. ดร. วิชวีวรรณ	กันเดช	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้
4. นายโยธิน	สมโนนนท์	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

คณะทำงาน

1. นางสาวเอื้อมพร	ศรีภูวงศ์	ผู้อำนวยการกองมาตรฐาน และส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิ
2. นายธานี	เครืออยู่	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน
3. นายกันตภณ	พิมพ์าลัย	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
4. นางสุกัญญา	กุลเลิศพิทยา	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
5. นางสาวทิพวัลย์	ธรรมวงศ์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
6. นางเฉลิมขวัญ	รัตนโกศล	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
7. นางสาวสุวรรณา	สุขะหมุด	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
8. นางสาวสุดารัตน์	ชาญชัย	นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
9. นางวรรณิณี	ศรีศิริวรรณกุล	นักวิชาการศึกษา
10. นางสาวหทัยมาตา	ดิฐประวรรตน์	นักวิชาการศึกษา
11. นางสาวธัญนิตา	คล้ายอ่อน	นักวิชาการศึกษา
12. นางสาวชานา	มาหามะสือรี	นักวิชาการศึกษา
13. นางสาวจิรวรรณ	บุญหมั่น	นักวิชาการศึกษา

คณะบรรณาธิการ

1. นางสาวเอื้อมพร	ศรีภูวงศ์	ผู้อำนวยการกองมาตรฐาน และส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิ
2. นายกันตภณ	พิมพ์าลัย	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

กองมาตรฐานและส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิ
กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ
ถนนราชดำเนินนอก แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

<http://pattana.dole.go.th/>

[nfepattana](https://www.facebook.com/nfepattana)